

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Přehled ekonomických událostí v EU

za období od 16. 11. do 30. 11. 2015

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

Ing. Renáta Zahořáková

listopad 2015

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Evropský semestr

Roční analýzy růstu pro rok 2016 (Annual Growth Survey)

Komise zveřejnila Roční analýzu růstu EU pro rok 2016 (*EU Annual Growth Survey 2016, AGS*).¹ Dokument představuje cíle v oblasti hospodářské a sociální politiky EU na následující rok. Evropská komise v něm dává doporučení politik pro posílení růstu a konvergence ekonomik zemí EU. AGS představuje start cyklu tzv. evropského semestru.² Pro rok 2016 Komise stanovila hlavní priority: nastartování investic, pokračování strukturálních reforem a odpovědná fiskální politika. Investiční plán, jenž Komise představila před rokem, má být doprovázen zlepšením investičního a regulačního prostředí na národní i celoevropské úrovni. Prioritou je rovněž dokončení Bankovní unie (*Banking Union*) a Unie kapitálových trhů (*Capital Markets Union*) tak, aby finanční sektor mohl co nejlépe podporovat růst ekonomiky. Oblast investic se týká také lidského kapitálu, tedy reformy vzdělávacích systémů. Prioritou Komise je rovněž pokračování strukturálních reforem s cílem modernizace evropských ekonomik. Reformy mají být postaveny na vyšší koordinaci mezi jednotlivými státy s cílem zvýšit produktivitu a konvergenci. V případě politiky trhu práce je potřeba najít rovnováhu mezi zabezpečením a flexibilitou. Inovace a tvorba nových pracovních míst mají být podpořeny integrací trhů zboží a služeb. Odpovědná fiskální politika nezahrnuje pouze fiskální konsolidaci, ale také reformy v oblasti daňových systémů a systémů sociální ochrany.³

Součástí analýzy bylo zveřejnění zprávy mechanismu varování (*Alert Mechanism Report, AMR*), jenž představuje začátek tzv. procedury při makroekonomických nerovnováhách (*Macroeconomic Imbalances Procedure, MIP*). Cílem MIP je identifikovat včas potenciální rizika, předcházet škodlivým makroekonomickým nerovnováhám a napravovat je. Novinkou je zveřejnění doporučení zemím eurozóny (*Euro area Recommendations, EAR*), jenž řeší otázky spojené s fungováním eurozóny, společně s AGS (dříve byly publikovány na jaře) tak, aby měly země možnost tyto doporučení zapracovat do plánu vnitrostátních politik na příští rok.⁴ Komise také publikovala společné zprávy o zaměstnanosti (*Joint Employment Report, JER*), jenž sledují zaměstnanost a sociální situaci v Evropě.⁵ Ty ukazují, že nezaměstnanost a sociální situace v Evropě se pomalu zlepšují, nadále však přetrvávají rozdíly mezi jednotlivými zeměmi.⁶

Evropská komise k návrhům rozpočtových plánů zemí eurozóny

Evropská komise zveřejnila stanoviska k návrhům rozpočtových plánů členských zemí eurozóny.⁷ Výjimkou jsou Řecko a Kypr, kde probíhají makroekonomické ozdravné

¹ Více k AGS viz European Commission, The start of the 2016 European Semester: The November European Semester package explained, 26. 11. 2015. [ZDE](#)

² Evropský semestr (*European Semester*) představuje šestměsíční období, během něhož jsou každý rok analyzovány rozpočtové a strukturální politiky členských zemí s cílem odhalit případné nesrovnalosti a nerovnováhy.

³ European Commission, The start of the 2016 European Semester: The November European Semester package explained, 26. 11. 2015. [ZDE](#)

⁴ Více k doporučením pro země eurozóny viz European Commission, The start of the 2016 European Semester: The November European Semester package explained, 26. 11. 2015. [ZDE](#)

⁵ European Commission, The EU's economic governance explained, 26. 11. 2015. [ZDE](#)

⁶ European Commission, Speaking points by Employment, Social Affairs and Labour Mobility Commissioner Marianne Thyssen at the press conference to launch the 2016 European Semester, 26. 11. 2015. [ZDE](#)

⁷ Návrhy rozpočtových plánů je dokument, jenž vychází z návrhu státního rozpočtu na příští rok. Představuje hlavní aspekty rozpočtu na příští rok. Nastihuje rozpočtové cíle a opatření k jejich dosažení. Také představuje

programy, tudíž své návrhy rozpočtu Komisy nepředložily. Stanovisko k rozpočtu Španělska⁸ již Komise přijala dříve a Portugalsko svůj rozpočet zatím nepředložilo.⁹

Komise posuzuje soulad návrhů rozpočtů s ustanoveními Paktu stability a růstu (*Stability and Growth Pact, SGP*) a také fiskální politiku eurozóny jako celku. Ve svých stanoviscích Komise nezjistila, že by některá ze zemí obzvláště výrazně porušila požadavky Paktu. Návrhy rozpočtových plánů Estonska, Německa, Lucemburska, Nizozemska a Slovenska a také 3 zemí, na které se v současnosti vztahuje procedura při nadměrné schodku: Francie, Irsko a Slovinsko, jsou v souladu s požadavky Paktu. V souladu jsou také rozpočtové plány Belgie, Finska, Lotyšska a Malty. V jejich případě však může dojít k odchylce od postupů korekce k dosažení střednědobých cílů. Rakousku, Itálii a Litvě hrozí nedodržení požadavků Paktu, jejich rozpočtové plány mohou vést k výrazné odchylce od korekce.

Celkově by měl rozpočtový deficit 16 zemí klesnout v roce 2016 na 1,7 % HDP.¹⁰ Jejich souhrnný dluh by měl klesnout v roce 2016 na 90 % HDP.¹¹ Podle prognózy Komise bude pokračovat obecně neutrální fiskální orientace eurozóny. Vzhledem k současné uprchlické krizi je Komise připravena zohlednit při následném posuzování vzniklých odchylek případný nárůst výdajů souvisejících s neobvyklými událostmi.¹²

Zasedání Euroskupiny (Eurogroup)

Stanoviskem Komise k návrhům rozpočtových plánů, jež předložily členské země eurozóny, se zabývali na svém zasedání také ministři financí zemí eurozóny. Ministři financí zaznamenali zvýšené výdaje některých zemí (Rakouska, Belgie, Finska, Německa a Itálie) spojené s přílivem uprchlíků. Přivítali tak flexibilní přístup Komise k případným zvýšeným výdajům. Podle Euroskupiny je klíčovým aspektem kvality veřejných financí zdanění práce. Jeho snížení má potenciál na podporu růstu a snižování nezaměstnanosti. Především státy s vysokým zdaněním práce (jako je Rakousko, Belgie a Francie) plánují nebo již implementují tato opatření. Ministři financí také uvítali snížení počtu členských států s rizikem neplnění požadavků SGP oproti roku 2015.¹³

Jednání ministrů financí se věnovalo také Řecku. Řecká vláda koncem listopadu schválila reformy požadované věřiteli (ECB, MMF a EK) a může tak dojít k uvolnění další části finanční pomoci ve výši 2 mld. eur. Dalších 10 mld. eur získá řecká vláda na rekapitalizaci bank. Ministři financí uvítali tento vývoj a posun v plnění makroekonomického ozdravného programu.¹⁴

makroekonomické předpoklady, ze kterých rozpočet vychází. Návrh rozpočtového plánu musí být v souladu s ustanoveními Paktu stability a růstu. European Commission, Opinions on the 2016 Draft Budgetary Plans and Decisions taken under the Stability and Growth Pact, 17. 11. 2015. [ZDE](#)

⁸ Návrh rozpočtového plánu Španělsko obsahuje podle Komise rizika pro splnění požadavků postupu při nadměrném schodku.

⁹ Země eurozóny předkládají své návrhy rozpočtu EK do 15. října. Portugalsko nepředložilo svůj plánovaný rozpočet z důvodu komplikované politické situace, jež nastala po parlamentních volbách. Jedná se o první případ, kdy země svůj plánovaný rozpočet nepředložila včas.

¹⁰ Rozpočtový deficit byl v roce 2014 2,4 % HDP a v roce 2015 1,9 % HDP. Evropská komise, Komise přijala stanoviska k návrhům rozpočtových plánů členských států eurozóny na rok 2016, 17. 11. 2015. [ZDE](#)

¹¹ V roce 2015 byl souhrnný dluh 91,6 % HDP. Evropská komise, Komise přijala stanoviska k návrhům rozpočtových plánů členských států eurozóny na rok 2016, 17. 11. 2015. [ZDE](#)

¹² Evropská komise, Komise přijala stanoviska k návrhům rozpočtových plánů členských států eurozóny na rok 2016, 17. 11. 2015. [ZDE](#)

¹³ Eurogroup, Eurogroup Statement on the Draft Budgetary Plans for 2016, 23. 11. 2015. [ZDE](#)

¹⁴ Eurogroup, Eurogroup statement on Greece, 23. 11. 2015. [ZDE](#)

Energetická unie

Komise poprvé zveřejnila zprávu¹⁵ o stavu energetické unie¹⁶ a přehledy všech 28 zemí.¹⁷ Zpráva analyzuje pokrok dosažený při přechodu na nízkouhlíkovou a konkurenceschopnou ekonomiku se zabezpečenými dodávkami energie v minulém roce a také identifikuje klíčové oblasti pro rok 2016. Podle místopředsedy Komise pro energetickou unii Maroše Šefčoviče je EU na dobré cestě při plnění svých cílů v oblasti energetiky, přičemž rok 2016 by měl být pro vytvoření Energetické unie klíčový. Zpráva zdůrazňuje především vůdčí roli Evropy v přechodu na bezuhlíkovou ekonomiku a její příspěvek k jednáním v Paříži.¹⁸ Cíl snížení emisí do roku 2020 o 20 % se však pravděpodobně nepodaří splnit, zpráva očekává snížení pouze o 17,6 %.¹⁹ Energetická unie se však netýká jenom této oblasti. Přední evropské společnosti mění svoje obchodní modely. Přechod na nové druhy energií (obnovitelné zdroje ekonomiky a snahy o zvyšování energetické účinnosti) vytváří také nová pracovní místa. Pokrok je podle Komise možné sledovat také v oblasti energetické účinnosti, vnitřního trhu, výzkumu a inovací.²⁰

Komise rovněž schválila seznam 195 tzv. projektů společného zájmu. Jedná se o projekty v oblasti energetické infrastruktury, které mají být základem energetické unie. Na projekty společného zájmu se vztahuje řada výhod. Jedná se např. o zrychlené udělování povolení, rychlejší a racionálnější posouzení dopadů na životní prostředí, lepší přístup v oblasti regulace nebo možnost získat finanční podporu z Nástroje pro propojení Evropy (*Connecting Europe Facility, CEF*) nebo z Evropského fondu pro strategické investice (*European Fund for Strategic Investment, EFSI*).²¹

Bankovní unie (Banking Union, BU)

Evropská komise navrhla systém pojištění bankovních vkladů v rámci eurozóny a současně další opatření, jež mají vést ke snížení rizik v bankovním sektoru. Cílem navrženého systému evropského pojištění vkladů (*European Deposit Insurance Scheme, EDIS*) je posílení bankovní unie²², podpora ochrany vkladů a posílení finanční stability. Systém má být vytvořen ve třech krocích. Nejprve zahrne pouze zajištění vnitrostátních pojištění vkladů. Po třech letech se stane soupojištěním, přičemž příspěvek EDIS bude postupně narůstat. Se zavedením úplného EDIS se počítá v roce 2024.

EDIS má vycházet ze stávajícího systému vnitrostátních pojištění vkladů, nadále bude zaručena ochrana vkladů do výše 100 tisíc eur. Zaváděn bude postupně a pro bankovní sektor

¹⁵ Evropská komise se zavázala zveřejňovat zprávu o stavu každý rok.

¹⁶ Více ke strategii pro Energetickou unii viz Přehled ekonomických událostí v EU za období od 16. 2. a 28. 2. 2015. [ZDE](#)

¹⁷ Celý text zprávy a přehledy zemí jsou k dispozici [ZDE](#)

¹⁸ V pondělí 30. listopadu začne v Paříži klimatický summit OSN.

¹⁹ Euroskop, Priknerová, L., EU zveřejnila Zprávu o stavu energetické unie, 23. 11. 2015. [ZDE](#)

²⁰ Evropská komise, Energetická unie na dobré cestě k dosažení výsledků, 18. 11. 2015. [ZDE](#)

²¹ Evropská komise, Komise zveřejnila klíčové projekty v oblasti energetické infrastruktury, které přispějí k integraci evropských energetických trhů a diverzifikaci zdrojů energie, 18. 11. 2015. [ZDE](#)

²² Bankovní unie představuje soubor opatření, které mají vytvořit bezpečnější a zdravější finanční sektor. Bankovní unie zahrnuje také nový systém dohledu - Jednotný kontrolní mechanismus (*Single Supervisory Mechanism, SSM*), stabilizační systém - Jednotný mechanismus pro řešení bankovních problémů (*Single Resolution Mechanism, SRM*) a Jednotný fond pro řešení krizí (*Single Resolution Fund, SRF*) ve výši 55 mld. eur na pokrytí nákladů spojených s problémy bank. Více k bankovní unii viz European Commission, Updated version of first memo published on 15/04/2014 - Banking Union: restoring financial stability in the Eurozone, 24. 11. 2015. [ZDE](#)

má být nákladově neutrální. Systém bude zohledňovat riziko, rizikové banky budou do systému přispívat více. Pojištěny budou jenom ty vnitrostátní systémy, které splňují pravidla EU. Doprovázen bude také dalšími opatřeními ke snížení rizika. Systém bude povinný pro členské země eurozóny, ale otevřený všem zemím EU.²³

Koncem listopadu byla dokončena ratifikace dohody o převádění a sdílení příspěvku do Jednotného fondu pro řešení krizí²⁴ dostatečným počtem zemí, tak aby mohla být implementována. Dohodu podepsalo 26 zemí EU s výjimkou Velké Británie a Švédska. Od 1. ledna 2016 tak začne fungovat tzv. Jednotný mechanismus pro řešení bankovních problémů (*Single Resolution Mechanism, SRM*). Jeho cílem je řešit případné úpadky bank bez využití peněz daňových poplatníků. Zaktivován bude také Jednotný fond pro řešení krizí (*Single Resolution Fund, SRF*), jenž má být vybudován v průběhu 8 let, kdy dosáhne cílové úrovně 1 % z výše pojištěných vkladů všech zúčastněných členských zemí EU. Dle odhadů má činit zhruba 55 mld. eur. Příspěvky bank vybrané na národní úrovni budou postupně převedeny do SRF.²⁵ Fungovat začne také Rada pro jednotné řešení krizí (*Single Resolution Board, SRB*), orgán, jehož úkolem je jednat s bankami, které se ocitnou v problémech.²⁶

Unie kapitálových trhů (Capital Markets Union, CMU)

V rámci svého akčního plánu na vytvoření unie kapitálových trhů (CMU) Komise navrhla změny pravidel pro prospekt, tedy informace o společnostech, jenž musí zveřejnit, aby mohly získávat peníze na veřejných trzích nebo prostřednictvím veřejné nabídky od potenciálních investorů. Komise navrhuje vyjmout z povinnosti zveřejňovat prospekt nejmenší kapitálové obchody do 500 tisíc eur, vytvořit zjednodušený prospekt pro menší společnosti, kratší prospekt s kvalitnějšími informacemi pro investory, zjednodušení sekundárních emisí, zrychlený a zjednodušený režim a vytvoření jednoho přístupového bodu.²⁷

Dohoda o zóně volného obchodu s Filipínami (Free Trade Area, FTA)

V polovině listopadu odsouhlasila Rada zahájení vyjednávání obchodní dohody o zóně volného obchodu s Filipínami (*FTA*) a zároveň jednotlivé země zmocnili Komisi k jednáním v oblastech, jenž patří do její působnosti. Již v roce 2007 pověřila Rada Komisi jednáním o dohodě o volném obchodu se Sdružením národů jihovýchodní Asie (ASEAN). Jednání však byla koncem roku 2009 zastavena a Rada rozhodla o jejich pokračování individuálně s jednotlivými zeměmi regionu. V současnosti probíhají jednání s Malajsií a Thajskem, přičemž jednání s Vietnamem a Singapurem byla již ukončena.²⁸

²³ European Commission, A stronger Banking Union: New measures to reinforce deposit protection and further reduce banking risks, 24. 11. 2015. [ZDE](#)

²⁴ Text dohody v češtině je k dispozici [ZDE](#)

²⁵ European Council, Banking union: Single resolution fund on schedule for 1 January 2016, 30. 11. 2015. [ZDE](#)

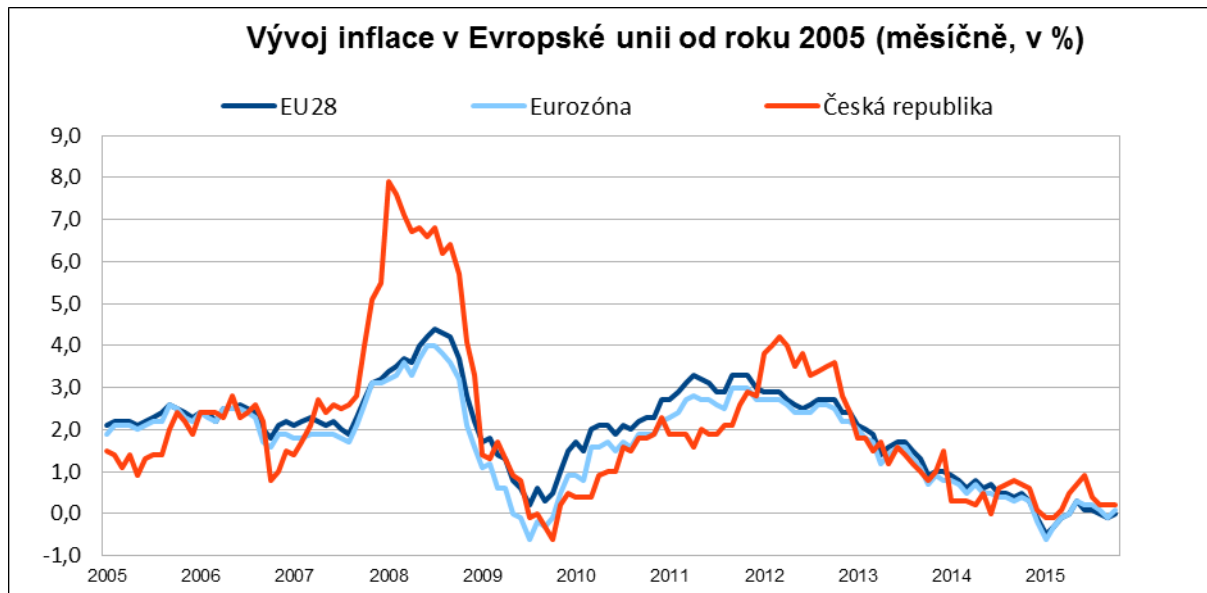
²⁶ European Commission, European Commission welcomes the successful ratification of the Intergovernmental Agreement on the Single Resolution Mechanism, 30. 11. 2015. [ZDE](#)

²⁷ European Commission, The Commission proposes to overhaul prospectus rules to improve access to finance for companies and simplify information for investors, 30. 11. 2015. [ZDE](#)

²⁸ European Council, EU-Philippines free trade agreement: Negotiations to start, 16. 11. 2015. [ZDE](#)

Ekonomický vývoj podle aktuálních statistik

V polovině listopadu zveřejnil Eurostat údaje o roční míře inflace, podle těchto údajů **roční míra inflace v říjnu 2015** oproti předchozímu měsíci vzrostla, v **EU28** dosáhla **0,0 %**, v **eurozóně 0,1 %**.

Zdroj: Eurostat

Deflaci v říjnu zaznamenalo 13 států, nejvíce Kypr (-1,8 %), Rumunsko (-1,4 %) a Bulharsko (-1,2). Nejvyšší míra inflace byla naopak na Maltě (1,6 %), v Belgii (1,2 %) a ve Švédsku (0,9 %). **V České republice** byla v říjnu inflace ve výši **0,2 %**. Při srovnání s okolními státy se tato hodnota ukazuje jako průměrná, inflace byla v daném měsíci v Rakousku (0,7 %) a Německu (0,2 %), v ostatních sousedních státech byla zaznamenána deflace (na Slovensku -0,5 % a v Polsku -0,6 %).²⁹

²⁹ Eurostat, Annual inflation up to 0,1 % in the euro area, 16. 11. 2015. [ZDE](#)